

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Z judikatury

Únor 2017

Editorial

Po dvou letech přestávky k nám dorazila skutečná zima. Se vším, co s ní souvisí, ať již v dobrém nebo špatném slova smyslu. Průvodním jevem letošní zimy je inverze. V době, kdy píší tento úvodník, není z okna hezký pohled. Pražská kotlina je zahalena do šedé mlhy smogu, vítr v nedohlednu.

Smogem je zamořena také daňová legislativa. Platí to zejména o zákoně o daních z příjmů. Důkazem je jeho poslední novela. Ta má zhruba dvě stovky bodů, ale skutečně důležité změny je nutné hledat lupou. Z velké části jde o tradiční balast, který je odrazem zastaralého konceptu daňové legislativy zaměřeného na detailní popis čehosi, aniž by předtím pojmenoval principy nebo se vypořádal s některými prvky jednotně pro všechny daně, třeba s elektronickou komunikací. To vede k nutnosti předělávat normu stále dokola. Je potřeba něco upřesnit, případně upřesnit to, co se minule nepodařilo dostatečně upřesnit. Nebo doplnit to, co by už všichni dávno považovali za nutné, ale zákon s tím výslovně nepočítá, a proto to nejde. Letos je inverze obzvlášť dlouhá. Zákon se oproti předchozím rokům nestihl schválit tak, aby byl ve Sbírce zákonů na Silvestra, ale bude účinný až od 1. dubna, takže i z časového hlediska aplikace zákona bude v mnohém připomínat tápání v mlze (pardon – inverzi).

Na začátku volebního roku asi nic víc čekat nemůžeme. Možná je to tak dobře. Změny, které se do daňových předpisů dostávají v rámci předvolebního boje, obvykle bývají vytržené z kontextu. Často postrádají logiku, jsou drahé a vyvolávají potřebu dalšího upřesňování. Do doby, než je nová vláda smete ze stolu a prosadí jejich zrušení, ozdobené další stovkou upřesňujících změn. A inverze bude znovu zpátky. Nebo ne?

Přeji vám krásný zbytek zimy bez inverze.

Jan Linhart

Partner
KPMG Česká republika

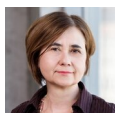
2 | Daňové a právní aktuality – únor 2017

Jaké změny můžeme očekávat v daních z příjmů

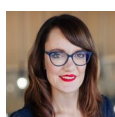
Daňový balíček, obsahující změny v daních z příjmů, DPH a v daňovém řádu, byl projednán ve třetím čtení a nyní putuje do Senátu. Vybrali jsme pro vás některé významné změny, které byly schváleny v zákoně o daních z příjmů:

Ladislav Malůšek
lmalusek@kpmg.cz

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

- Novela koriguje dřívější nepřesnou implementaci novely evropské směrnice upravující osvobození dividend. Osvobození podílů na zisku vyplácených mateřské společnosti by se tak nemělo uplatnit na veškeré dividendy, které jsou na straně vyplácejícího subjektu položkou snižující základ daně.
- Zákonem předepsané doby odpisování nehmotného majetku jsou nově stanoveny jako minimální. Delší dobu však bude možné odpisovat nehmotný majetek uvedený do užívání po účinnosti novely.
- Technické zhodnocení bude moci odpisovat i podnájemce, avšak pouze u technických zhodnocení zařazených do užívání po účinnosti novely.
- Do ocenění nové stavby bude nově místo účetní zůstatkové ceny likvidovaného majetku vstupovat zůstatková cena daňová.
- Srážkové dani budou nově u nerezidentů podléhat bezúplatné příjmy od daňových rezidentů či českých stálých provozoven z převodu nemovitostí umístěných na území ČR, podílů v obchodních korporacích, které mají sídlo na území České republiky, a obchodního závodu umístěného na území České republiky.
- Zavádí se nová dvouletá lhůta pro podání žádosti o vysvětlení v případě pochybností, zda plátce srazil daň správně. Zejména zahraniční subjekty tak dostanou dostatečný prostor obstarat všechna administrativní potvrzení vyžadovaná českou daňovou správou.
- V případě vrácení zálohy na podíl na zisku se sražená daň vrací tomu, kdo měl povinnost zálohu vrátit. U záloh na podíl na zisku se také výslovně potvrzuje současný přístup, tj. splnění podmínek pro osvobození bude posuzováno odděleně pro zálohu a následný doplatek.
- Maximální možná částka paušálních výdajů se v případě fyzických osob snižuje na polovinu. Toto snížení řadě poplatníků vykompenzuje obnovená možnost uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti bez ohledu na způsob uplatňování výdajů.

3 | Daňové a právní aktuality – únor 2017

- Nově bude možné požádat o závazné posouzení základu daně alokovaného stálé provozovně zahraničního subjektu.
- Znovu se zvyšuje daňové zvýhodnění na druhé a třetí dítě, a to na 19 404 Kč a 24 204 Kč.
- Pravidlo, podle něhož se srážková daň ve výši 15 % uplatňuje v případě nepodepsaného prohlášení u jednoho zaměstnavatele na příjmy z dohody o provedení práce do výše 10 tis. Kč měsíčně, se bude nově vztahovat i na příjem malého rozsahu dle pravidel sociálního pojištění. Jedná se tedy o částku do 2 500 Kč bez ohledu na právní titul smlouvy.

Vzhledem k tomu, že novela nebyla projednána do konce roku 2016, její účinnost se posouvá na 1. dubna 2017. To má za následek, že většina schválených změn se uplatní až pro zdaňovací období, která začnou po účinnosti novely. Pro ty poplatníky, kteří používají jako zdaňovací období kalendářní rok (tedy především všechny fyzické osoby), to znamená aplikaci až od roku 2018. Ustanovení, u nichž to bude výslovně uvedeno v přechodných ustanoveních, se použijí již pro rok 2017. To je případ zvýšení daňového zvýhodnění.

4 | Daňové a právní aktuality – únor 2017

Sněmovna schválila novelu zákona o DPH

Poslanecká sněmovna schválila vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní včetně zákona o DPH a daňového řádu. Novelu obou zákonů mají nabýt účinnosti 1. dubna 2017. Shrnutí nejvýznamnějších změn v oblasti DPH se zaměřením na problematiku mank/škod a poukázek přinášíme níže.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Klára Sauerová
ksauerova@kpmg.cz
222 123 613

Nedoložená manka a škody

Stávající zákon o DPH neobsahuje definici mank a škod a neuvádí ani, jak by měly být v rámci uplatňování DPH ošetřeny. Judikatura opakovaně potvrdila, že případy nedoložených mank, zničení, ztrát nebo odcizení obchodního majetku se posuzují jako použití pro účely nesouvisející s ekonomickou činností plátce, a tedy by měla být odvedena DPH na výstupu (pokud byl při nákupu uplatněn nárok na odpočet).

Novela zákona o DPH nově přímo zakotvuje postup, jak aplikovat DPH v případech nedoložených mank, zničení, ztrát nebo odcizení obchodního majetku. Zavádí povinnost vyrovnat původně uplatněný nárok na odpočet DPH na vstupu. Bude ovšem platit časový limit, po který bude nutné úpravu provést – 3 roky pro zásoby a drobný majetek, 5 (případně 10) let pro majetek dlouhodobý. Povinností plátce bude v takovém případě prokázat stáří obchodního majetku. Na některé otázky přesto nadále nebude zcela jasná odpověď: například u zaměnitelných zásob může být problematické jednoznačně přiřadit původně uplatněný nárok na odpočet. Vyvstává pak otázka, zda lze upravit odpočet například na základě skladové ceny, ve které jsou zásoby aktuálně evidovány. Jsou-li manka a škody plátcem řádně doloženy, zůstává postup i po novele nezměněn, tedy není potřeba původní odpočet daně upravovat.

Povinnost odvést DPH z přijatých záloh

V návaznosti na rozsudky Evropského soudního dvora obsahuje novela výčet údajů, které musí být u plnění známy ke dni přijetí zálohy, aby vznikla povinnost přiznat DPH ještě před uskutečněním plnění. Jedná se o tyto informace: (i) zboží či služba, které jsou předmětem plnění, (ii) sazba a (iii) místo plnění. Tato úprava zákona o DPH je v souladu s novou směrnicí upravující vouchery, kterou Evropská rada přijala v červnu 2016. Změny by měly být od roku 2019 také součástí směrnice EU upravující DPH.

U jednoúčelové poukázky, kde jsou známy všechny výše uvedené parametry (např. voucher na ubytování v předem určeném hotelu), nastává povinnost odvést DPH již k okamžiku přijetí úplaty. Následné uplatnění poukázky není pro účely DPH relevantní. Otázkou nicméně stále zůstává, jaké konkrétní informace je nutné mít o předmětu plnění pro jeho „přesné“ vymezení. Musí se úplata vztahovat ke konkrétnímu zboží či službě nebo je pro přesné vymezení dostačující znalost sazby DPH?

V případě víceúčelového voucheru (např. dárková poukázka obchodního domu na nákup různého zboží, u kterého se uplatňují různé sazby daně) je pro účely DPH relevantní až okamžik uplatnění poukázky, tj. okamžik dodání určitého zboží nebo poskytnutí určité služby.

5 | Daňové a právní aktuality – únor 2017

Další změny

- V rámci boje proti daňovým podvodům rozšiřuje novela uplatnění lokálního reverse-charge na poskytnutí pracovníků pro stavební nebo montážní práce a rovněž různé formy nucených dodání majetku.
- Novela zavádí institut nespolehlivé osoby a rozšiřuje ručení na případy, kdy je úplata za zdanitelné plnění poskytnuta ve virtuální měně.
- Dále dochází k úpravě v definici dlouhodobého majetku, v důsledku které se budou pro majetek pořízovaný formou finančního leasingu uplatňovat stejná pravidla jako pro majetek pořízovaný standardně.
- Ruší se speciální pravidla pro společnost (dříve sdružení bez právní subjektivity) a za osobu povinnou k dani se bude nově považovat podílový fond a podfond investičního fondu.
- Zdanitelné plnění poskytované po dobu delší než 12 měsíců, u něhož nebude během tohoto období přijata úplata s povinností přiznat DPH, se má považovat za uskutečněné nejpozději posledním dnem každého kalendářního roku.

Úrok z daňového odpočtu

Novela daňového řádu, schválená v rámci tohoto daňového balíčku, obsahuje mj. ustanovení zvyšující úrok vyplácený plátcí v případě, že mu správce daně nepřiměřeně dlouho zadržuje nadměrný odpočet DPH.

Nově se úrok bude vztahovat nejen na zadržování nadměrného odpočtu v rámci postupu k odstranění pochybností, nýbrž i v rámci daňové kontroly. Zkracuje se také délka, po kterou může správce daně v rámci postupu k odstranění pochybností odpočet „beztrestně“ zadržovat, a to z 5 měsíců na 4 měsíce od konce lhůty pro podání přiznání. Úrok bude vyplácen ve výši roční repo sazby České národní banky zvýšené o 2 procentní body oproti stávajícímu jednomu procentnímu bodu.

Přestože lze pochybovat o dostatečnosti výše úrokové sazby (zejména ve srovnání se sazbou úroků z prodlení v případě pochybení ze strany plátce), jde jednoznačně o krok správným směrem.

6 | Daňové a právní aktuality – únor 2017

Závazné posouzení nově i pro alokaci zisků stálým provozovnám

Do novely zákona o daních z příjmů (sněmovní tisk č. 873) se díky pozměňovacímu návrhu rozpočtového výboru začlenilo ustanovení rozšiřující institut závazného posouzení. Nově zahrnuje také způsob alokace zisků stálé provozovně zahraničního subjektu.

Daniel Szmaraowski
dszmaragowski@kpmg.cz

Martin Šandera
kpmg@kpmg.cz

Podniká-li daňový nerezident na českém území prostřednictvím stálé provozovny, musí provést správnou alokaci výnosů dosažených prostřednictvím této stálé provozovny a stejně tak nákladů, které s těmito výnosy souvisí. Zákon o daních z příjmů přitom stanoví, že u stálé provozovny nemůže být základ daně nižší (nebo daňová ztráta vyšší), než jaké by dosáhl z téže nebo podobné činnosti vykonávané za obdobných podmínek poplatník se sídlem na území České republiky.

Jakkoliv je smysl a cíl výše uvedené právní úpravy zřejmý, v praxi mohou v konkrétních případech nastávat situace, kdy není jednoznačné, zda bylo toto pravidlo splněno, případně zda na jeho splnění či nesplnění bude mít stejný názor i správce daně. To, že je zdanění stálých provozoven v hledáčku finančních úřadů, ostatně dokazuje i nedávno publikovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu číslo 10 Afs 147/2016-45, ve kterém finanční úřad a následně relevantní soudy posuzovaly transakce mezi zahraničním zřizovatelem a jeho stálou provozovnou.

Do budoucna by tedy mohla v obdobných situacích pomoci nová možnost požádat správce daně o vydání závazného posouzení způsobu, jak stanovit základ daně daňového nerezidenta z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny.

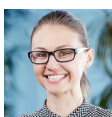
Tuto možnost by zahraniční subjekty se stálými provozovnami na území ČR mohly využít až od 1. ledna 2018. Samotná příprava takové žádosti ovšem nebude z technického pohledu snadnou záležitostí. Těm, kdo by uvažovali o využití této nové možnosti, proto doporučujeme začít s přípravou žádosti hned poté, co nastane účinnost novely, tedy po 1. dubnu 2017.

Vyhlášena druhá výzva v programu Nízkouhlíkové technologie

Agentura pro podnikání a inovace vyhlásila druhou výzvu v programu Nízkouhlíkové technologie. Ten je zaměřen na podporu konkurenceschopnosti podniků a udržitelnosti české ekonomiky. Podporuje především zavádění inovativních technologií v oblasti elektromobility, obnovitelných energetických zdrojů včetně nakládání s energií a využití druhotných energetických surovin.

Karin Stříbrská
kpmg@kpmg.cz

Michaela Sadilová
kpmg@kpmg.cz

Termín a výše podpory

Žádosti o podporu budou přijímány elektronicky od 1. března 2017 do 31. května 2017.

Míra poskytované dotace se odvíjí od jednotlivých druhů aktivit a pro velké podniky se bude pohybovat v rozmezí 25–60 %. V oblasti elektromobility bude výše podpory činit 50 tis. až 10 mil. Kč. Na aktivity v oblasti akumulace energie a rychlonabíjecích stanic bude poskytována dotace ve výši od 50 tis. do 30 mil. Kč. Na využití druhotných energetických surovin se bude poskytovaná dotace pohybovat v rozmezí od 1 mil. až do 100 mil. Kč.

Podporované aktivity a způsobilé výdaje

V oblasti elektromobility se bude podpora vztahovat na pořízení elektromobilů a neveřejných dobíjecích stanic pro vlastní spotřebu. V případě aktivit souvisejících s akumulací energie se bude dotace týkat inovativních projektů na zavádění technologií akumulace energie, včetně instalace obnovitelných zdrojů energie, a pořízení neveřejných kompaktních nabíjecích stanic pro vlastní spotřebu. Pro aktivity v oblasti druhotných energetických surovin může být dotace čerpána na zavádění technologií k získávání druhotných surovin, implementaci inovativních technologií na výrobu inovativních produktů z druhotných surovin a také na zavádění inovativních technologií umožňujících získávat z použitých výrobků efektivním způsobem cenné druhotné suroviny.

Mezi způsobilé výdaje projektů bude možné zařadit následující položky:

- dlouhodobý hmotný majetek
- dlouhodobý nehmotný majetek
- podnikatelský záměr a projektová dokumentace (pokud dané náklady vznikly po 1. lednu 2014)

Další podmínky a omezení pro získání podpory

Program je určen pro projekty, jejichž realizace bude probíhat výhradně mimo území hlavního města Prahy. V rámci druhé výzvy může jeden ekonomický subjekt podat maximálně 10 žádostí o podporu. Při hodnocení míry

8 | Daňové a právní aktuality – únor 2017

inovativnosti, resp. způsobilosti projektu bude aplikováno hodnocení TRL (Technology Readiness Level, úroveň připravenosti technologie). V případě aktivit v oblasti elektromobility nebude možné čerpat dotaci na elektromobily vyšší, střední, luxusní, terénní či sportovní třídy, podpora se nevztahuje ani na pořízení ojetých vozů. Další podmínky a omezení jsou stanoveny v samostatné výzvě.

Rádi s vámi prodiskutujeme aspekty vašeho projektu a další specifické podmínky výzvy.

9 | Daňové a právní aktuality – únor 2017

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Návrh nového zákona pro neziskový sektor

Dlouho očekávaný návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti je tady. Jeho cílem je zvýšení transparentnosti a důvěryhodnosti neziskových organizací. Toho se má dosáhnout zápisem statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku. Ačkoliv občanský zákoník s možností získání statusu veřejné prospěšnosti počítá, neexistuje zatím právní předpis, na jehož základě by bylo možné tento status do veřejného rejstříku zapsat. To se má nyní změnit.

Viktor Dušek
vdusek@kpmg.cz

Aneta Voráčová
avoracova@kpmg.cz

Podle občanského zákoníku je veřejně prospěšnou právnická osoba, jejímž posláním je přispívat vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na její rozhodování mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, nabyta majetek z poctivých zdrojů a své jmění hospodárně využívá k veřejně prospěšnému účelu. Taková právnická osoba má pak právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku. Musí však rovněž splnit podmínky stanovené jiným právním předpisem. Ten ale v současné době chybí. Teprve koncem minulého roku schválila vláda nový návrh zákona o veřejné prospěšnosti. Navrhovaná účinnost je 1. ledna 2018.

Cílem zákona je zjednodušit a zpřehlednit pohled na neziskový sektor. Případným dárcům a podporovatelům by na základě statusu veřejné prospěšnosti mělo být zřejmé, zda daná osoba skutečně slouží veřejně prospěšným účelům. Přijetí zákona o statusu veřejné prospěšnosti tak může významně ovlivnit neziskový sektor. Zákon přesněji upravuje podmínky, které musí právnická osoba pro zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku splnit. Klíčovým kritériem je požadavek neziskovosti, podle kterého může status veřejné prospěšnosti získat jen právnická osoba, jež nerozděluje zisk, nevypláčí vypořádací podíl a omezuje výplatu likvidačního zůstatku. Osoba s tímto statutem bude povinna zřídit kontrolní orgán, který bude dohlížet na její činnost. Návrh zákona rozvádí i požadavek na bezúhonnost členů orgánů a osob podílejících se na vedení veřejně prospěšných organizací, který obecně stanovuje i občanský zákoník.

Osoby se zapsaným statutem veřejné prospěšnosti budou povinny vyhotovit každoročně podrobnou zprávu o své činnosti. Ta bude obsahovat například přehled nákladů na vlastní správu, zhodnocení dosažení cílů, součet odměn vyplacených členům orgánů apod. Navrhovaný zákon stanovuje i speciální pravidla pro ověření účetní závěrky auditorem a pravidla o střetu zájmů členů orgánů, zakladatelů a dalších osob organizace se zapsaným statutem.

Návrh zákona ani občanský zákoník neomezují osoby, jež mohou status získat. Při splnění zákonných podmínek budou mít možnost o zápis statusu žádat nejen typicky neziskové organizace, jako jsou například ústavy, ale také obchodní korporace a jiné právnické osoby.

Víte, co je „switching“?

Nevyhovuje vám banka, u které máte platební účet? Nezoufejte, již od března bude její změna velmi snadnou záležitostí. Díky novele zákona o platebním styku, která implementuje evropskou směrnici 2014/92/EU, budete mít také lepší přehled o výši poplatků u jednotlivých bank. Před uzavřením smlouvy totiž zájemci dostanou dokument, v němž budou uvedeny informace o poplatcích za služby spojené s platebním účtem. Novela zároveň upravuje i podmínky pro provoz internetových srovnávacích stránek, aby jejich výsledky byly objektivní.

Iva Baranová
kpmg@kpmg.cz

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz

Switching, tedy změna platebního účtu, bude možný prostřednictvím formuláře, který poskytne klientovi banka, k níž bude chtít svůj účet převést. Zároveň zákon jasně nastaví povinnosti dosavadní i nově zvolené banky, a to spolu se lhůtami, ve kterých mají banky tyto povinnosti splnit. Na základě informací uvedených ve formuláři tak banky za klienta vše vyřídí, včetně převodu trvalých příkazů a inkas. Pro klienty to znamená jistotu, že je při změně účtu nebudou čekat ze strany banky administrativní obstrukce. Za provedení změny účtu bude moci banka požadovat pouze přiměřenou úplatu, jež musí odpovídat jejím skutečným nákladům. Banky však nebudou povinny provést změnu účtu v případě, kdy bude původní účet veden v jiné měně než účet nový.

Další novou povinností je předložení informací o poplatcích za služby spojené s vedením platebního účtu, a to s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy. Tyto informace musí banka poskytnout bezplatně v samostatném dokumentu všem, kteří o ně požádají. Zároveň musí být výše poplatků uvedena na internetových stránkách banky a dostupná na všech jejích pobočkách. Cílem je dostatečná informovanost a ochrana uživatelů platebních účtů.

Nová pravidla budou platit rovněž pro srovnávání výše poplatků za vedení platebních účtů prostřednictvím internetových stránek. Provozovatelé těchto stránek budou muset zajistit rovné zacházení se všemi bankami, a tedy provádět srovnání pouze na základě jasných a objektivních kritérií. Uváděné informace pak budou muset být pravdivé, určité a srozumitelné. Proto bude nutná i pravidelná aktualizace obsažených údajů. Za účelem zajištění efektivní kontroly budou mít provozovatelé povinnost před zahájením provozu srovnávacích stránek informovat o svém záměru Českou obchodní inspekci a Českou národní banku. Zároveň budou povinni zavést vhodné postupy pro řešení případných podnětů ohledně nesprávnosti výsledků srovnání.

Jak na náhradu škody v hospodářské soutěži

Koncem minulého roku předložila vláda poslanecké sněmovně návrh zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže. Ten má v soukromoprávní rovině usnadnit vymáhání náhrady škody způsobené porušením jak vnitrostátních, tak unijních předpisů o hospodářské soutěži.

Martin Hrdlík
mhrdlik@kpmg.cz

Aneta Voráčová
avoracova@kpmg.cz

Navrhovaný zákon je implementací evropské směrnice 2014/104/EU. Cílem této směrnice je zajistit komplexní a jednotný systém pro vymáhání soukromoprávní náhrady škody v oblasti hospodářské soutěže ve všech členských státech. Nový zákon tak přinese celou řadu novinek pro české soutěžní právo. V první řadě upravuje speciální pravidla pro rozsah a způsob náhrady škody. Odlišným způsobem než v občanském zákoníku je například upravena náhrada škody, kdy soud napříště nebude mít možnost využít moderační právo a náhradu škody snížit. Vzniklá škoda se tak bude hrdit v plné výši. Zákon dále zavádí právní domněnku vzniku škody, podle níž vzniká škoda vždy, je-li soutěž omezována ve formě hospodářského kartelu. Další významnou novinkou je zvláštní ustanovení o délce promlčecí doby. Ta bude činit 5 let a poběží ode dne, kdy se poškozený o škodu, osobě povinné k její náhradě a o omezování soutěže dověděl, nejdříve však ode dne, kdy omezování hospodářské soutěže skončilo. Návrh také nově zavádí definici kartelu a upravuje pravidla pro způsob náhrady škody způsobené několika osobami.

Po procesní stránce předpis speciálně upravuje řízení o náhradě škody způsobené omezováním hospodářské soutěže. Zavádí se nový institut zpřístupnění dokumentů. V rámci tohoto institutu bude soud oprávněn uložit určitým osobám povinnost zpřístupnit dokumenty prokazující stav věci, a to pod sankcí ve výši až 10 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu za účetní období. Další důležitou novinkou je vázanost soudů rozhodnutími jiných soudů, Úřadu o ochraně hospodářské soutěže nebo Evropské komise, ve kterých tyto konstatovaly, že došlo k omezování soutěže. Při uplatnění domněnky vzniku škody omezováním soutěže kartelem bude v rámci dokazování zvýhodněna pozice poškozených. Je pak totiž na škůdcích, aby prokázali, že tímto omezováním soutěže žádná škoda nevznikla.

Je patrné, že nový zákon by měl posílit pozici poškozeného v soukromoprávním řízení o náhradě škody v oblasti soutěžního práva. Celý proces vymáhání škody by měl být efektivnější. Na druhou stranu zavedení procesních institutů do dalšího právního předpisu vedle občanského soudního řádu, který je základním civilním procesním předpisem, může do procesního práva vnést nepřehlednost. Navrhovaný zákon se v současné době nachází v prvním čtení v poslanecké sněmovně, nicméně je zřejmé, že termín implementace směrnice se nestihne. Ten totiž již uplynul, a to k 27. prosinci 2016.

Nové mezinárodní smlouvy mění výši srážkové daně

V průběhu roku 2016 Česká republika uzavřela dvě nové smlouvy o zamezení dvojího zdanění a několik smluv zajišťujících výměnu informací a vzájemnou spolupráci v daňových záležitostech. V důsledku toho se mění výše srážkové daně z plateb osobám v předmětných státech.

Tomáš Prchal
kpmg@kpmg.cz

Barbara Vitíková
bvitikova@kpmg.cz
222 123 937

V průběhu roku 2016 vstoupily v platnost dvě nové smlouvy o zamezení dvojího zdanění, konkrétně smlouva s Íránem a s Chile. Smlouvy se uplatňují od 1. ledna 2017. Obě mimo jiné upravují výši srážkové daně, kterou stát zdroje může uvalit na příjmy z dividend, úroků a licenčních poplatků. V případě dividend a úroků shodně limitují výši daně na 5 % hrubé částky. V případě licenčních poplatků je sazba srážkové daně limitována na 8 % hrubé částky. V současnosti očekáváme, že v platnost vstoupí smlouva o zamezení dvojího zdanění s Turkmenistánem (očekávaná účinnost od 1. ledna 2018).

Dále Česko uzavřelo tři dohody o výměně informací v daňových záležitostech, a to s Monakem, Cookovými ostrovy a Arubou. Správce daně díky těmto dohodám může požádat příslušný orgán smluvního státu o veškeré informace potřebné ke správnému stanovení, výběru a vymáhání daní. Důsledkem uzavření těchto dohod je i snížení sazby srážkové daně při výplatě příjmů z České republiky z dosud uplatňovaných 35 % na standardních 15 %.

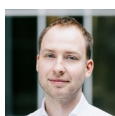
Namísto 35% srážkové daně může být nově uplatňována 15% srážková daň také u států, s nimiž sice Česká republika nemá uzavřenu bilaterální smlouvu o zamezení dvojího zdanění ani smlouvu o výměně daňových informací, ale dané státy přistoupily k Úmluvě o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech. Tato úmluva představuje komplexní multilaterální nástroj vyvinutý ve spolupráci Rady Evropy a OECD, který umožňuje různé formy mezinárodní správní spolupráce v oblasti daní. V roce 2016 se k Úmluvě připojily a 15% srážková daň namísto 35% se tedy uplatní u těchto států: Marshallovy ostrovy, Nauru, Niue, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincenc a Grenadiny, Senegal, Samoa, Uganda a Uruguay.

Dobrá zpráva pro věřitele a inkasní agentury

Soudní dvůr Evropské unie nadělil v prosinci všem věřitelům i inkasním agenturám netradiční vánoční dárek. Ve svém rozhodnutí odpověděl na otázku, kdy se na dohodu o splátkách uzavřenou mezi podnikatelem a spotřebitelem aplikuje právní úprava regulující poskytování spotřebitelských úvěrů.

Věra Kočicová
vkocicova@kpmg.cz
222 123 869

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz

Spotřebitelé, kteří jsou v prodlení se splácením úvěru, často v návaznosti na něj uzavírají s věřiteli novou dohodu o splátkách úvěru, a to zpravidla prostřednictvím společností zabývajících se vymáháním pohledávek. Značná část regulace spotřebitelských úvěrů, včetně povinnosti držet příslušné povolení České národní banky, se ale nevztahuje na tzv. bezplatné odložení platby stávajícího dluhu. Výklad toho, kdy je odložení platby bezplatné, byl však doposud nejasný. Stanovení kritérií, kdy se použije úprava spotřebitelských úvěrů, je přitom pro věřitele a inkasní agentury zcela klíčová. Spotřebitelské úvěry totiž může v České republice kromě bankovních a obdobných subjektů poskytovat pouze držitel oprávnění uděleného Českou národní bankou.

Soudní dvůr posuzoval ustanovení směrnice 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru, která nachází v českém právu odraz v zákoně o spotřebitelském úvěru. Rozhodl, že ujednání o splátkách stávajícího úvěru není ve smyslu směrnice „bezplatné“ pouze tehdy, pokud se v něm spotřebitel zaváže k placení nákladů, které nebyly v původní úvěrové smlouvě stanoveny. Nepřistoupil tak na názor generální advokátky Eleanor Sharpston, podle níž je bezplatná pouze splátková dohoda, kde spotřebitel nemusí vrátit nic než samotnou jistinu dluhu. Takový výklad by ale v praxi de facto znemožňoval uzavřít dohodu o splátkách se spotřebitelem jakémukoliv subjektu, který není držitelem výše uvedeného oprávnění České národní banky. Soudní dvůr však zaujal postoj, podle něhož je placení úroků či jiných nákladů vyplývajících již z původní úvěrové smlouvy splácením stávajícího dluhu. Dohodu o splátkách, ve které se spotřebitel zavazuje i k jejich uhrazení, tedy považuje za bezplatnou. Rozhodnutí Soudního dvora ve svém důsledku mimo jiné znamená, že věřitelé a inkasní agentury sjednávající takové dohody o splátkách nemusí mít ve výše uvedených intencích povolení České národní banky.

Přístup Soudního dvora EU jistě potěší především věřitele a inkasní agentury. Při sjednávání splátkových dohod se mohou za výše popsaných podmínek vyhnout značné části přísné regulace poskytování spotřebitelských úvěrů. Ve svém důsledku je rozhodnutí nepochybně přínosem i pro samotné spotřebitele. V případě problémů se splácením spíše dostanou nabídku na uzavření splátkového kalendáře a mohou se tak vyhnout případné hrozcí exekuci nebo insolvenční.

Povinnost vyzvat k podání DDP není absolutní

Nejvyšší správní soud (NSS) se nedávno zabýval otázkou, za jaké situace je správce daně povinen daňový subjekt vyzvat k podání dodatečného daňového přiznání předtím, než zahájí daňovou kontrolu.

Veronika Červenková
kpmg@kpmg.cz

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

V daném případě šlo o situaci, kdy Policie ČR identifikovala celou řadu vystavených, avšak daňovým subjektem nezaúčtovaných faktur. Tím došlo ke snížení základu daně v několika zdaňovacích obdobích. Na základě této informace správce daně zahájil u daňového subjektu za jedno z dotčených zdaňovacích období daňovou kontrolu bez předchozí výzvy k podání dodatečného daňového přiznání (DDP). To daňový subjekt napadl jako rozporné s daňovým řádem.

V návaznosti na základní zásadu správy daní – správné zjištění a stanovení daně – by měl dle názoru rozšířeného senátu NSS zásadně napravit nesprávnou výši daně samotný daňový subjekt. Povinností správce daně je totiž šetřit práva a chráněné zájmy daňových subjektů. Měl by jim tak umožnit zvýšit si daňovou povinnost bez sankce v podobě penále. Rozšířený senát NSS také vyslovil názor, že správce daně by měl vyzvat k podání DDP i v případě, že sám zjistil skutečnosti nasvědčující zvýšení daňové povinnosti, avšak jen a pouze zjistí-li tyto skutečnosti mimo daňovou kontrolu (např. v rámci místního šetření). Povinnost vyzvat k podání DDP správce daně výjimečně nemá, a to v situacích specifikovaných NSS (např. pokud poznatky správce daně ukazují na podvodné jednání nebo pokud správce daně v rámci šířeji pojaté daňové kontroly daňovou povinnost zjišťuje, nikoliv prověřuje).

První senát NSS se v této souvislosti vyjadřuje k tomu, že takovou výzvu může správce daně vydat, jen pokud lze na základě dostupných indicií důvodně předpokládat, že daň bude doměřena a tyto důvody ve výzvě řádně specifikuje. Jinými slovy: správce daně musí mít dostatečně jasné informace o důvodu pro potenciální doměření daně, aby jej mohl ve své výzvě specifikovat. Nad závěry vyslovenými v těchto rozsudcích a nad jejich dopady lze očekávat další diskuse odborné veřejnosti. NSS také konstatoval, že DDP je možno podat i poté, co byl daňový subjekt vyrozuměn o tom, že se správce daně chystá daňovou kontrolu zahájit. Pokud se správce daně ohlásí, nemusí být tedy všem dnům konec.

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.